

Regulamentul Bruxelles I (reformare)- măsuri provizorii, recunoașterea și executarea – și Titlul Executoriu European¹

Prof. Etienne Pataut, Universitatea Paris I (Sorbona)

Studiu de caz

”Info”, o companie de computere care are sediul social în Varșovia, încheie un contract cu compania ”Auditur”, care are sediul social în Hamburg. Potrivit acestui contract, Info trebuie să creeze un program informatic de contabilitate pentru Auditur și să îl instaleze pe computerele acesteia. Contractul prevede o convenție de alegere a instanței în favoarea tribunalului din Hamburg.

Primele teste sunt făcute după câteva luni și se pare că programul informatic nu funcționează în mod corespunzător. Info este de părere că specificațiile furnizate de către Auditur au fost neclare și au dus la întârzieri nejustificate. Auditur este nemulțumită de rezultatul contractului, refuză să plătească prețul și dorește rezoluțiunea acestuia. Aceasta demarează procedurile judiciare în fața instanței din Hamburg. Prima instanță din Hamburg emite un document pentru începerea procesului, dar adresa este greșită și Info nu primește respectivul înscris. Info nu se prezintă în instanță și hotărârea instanței germane este dată în lipsă acesteia, în ianuarie 2018.

Notificarea hotărârii este trimisă însă la adresa corectă. Prin hotărâre s-a stabilit rezoluțiunea contractului și obligarea companiei Info să plătească despăgubiri către compania Auditur.

Info contestă executarea și susține faptul că: (i) nu avea cunoștință despre desfășurarea procesului; (ii) hotărârea este părtinitoare în favoarea reclamantului; și (iii) hotărârea a încălcat dreptul de proprietate intelectuală asupra programului său, inclusiv prin încălcarea Directivei 2009/24/CE din 29 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor informatice.

Auditur dorește să pună în executare hotărârea în Polonia.

Întrebări

1. Punerea în executare a hotărârii emise de instanța germană ar trebui să se întemeieze pe Regulamentul Bruxelles I (reformare) sau pe Regulamentul privind crearea unui Titlu Executoriu European?

¹ Dezvoltat în cadrul proiectului “Better applying European cross-border procedures: legal and language training for court staff in Europe”, Acord de grant nr: 806998. Traducerea în limba română a prezentului material a fost realizată de Școala Națională de Grefieri – Departamentul relații internaționale. Pentru extrasele din hotărâri CJUE sau din legislația Uniunii Europene s-au folosit în general traduceri oficiale existente pe website-urile e-justice.europa.eu și curia.europa.eu.

2. Care procedură ar trebui să fie urmată pentru:

- a. punerea în executare a hotărârii în Polonia?
- b. refuzul executării hotărârii în Polonia?

Exerciții

a. Găsiți, utilizând portalul e-justice, formularul ce va fi obținut în statul membru de origine.

b. Găsiți, utilizând portalul e-justice, instanța competentă să judece refuzul executării în țara dvs.

3. Dacă Info dorește să împiedice executarea hotărârii în Polonia, discutați argumentele invocate.

a. Are vreo influență asupra executării faptul că documentul de inițiere a procedurii nu a fost transmis?

b. Are vreo influență asupra executării argumentul conform căruia instanța a fost părtinitoare în favoarea reclamantului?

c. Are vreo influență asupra executării susținerea încălcării dreptului European?

4. Presupuneți că în timpul desfășurării procedurilor în Germania, Auditor a formulat o cerere în Varșovia pentru a obține indisponibilizarea temporară a activelor lui Info din Polonia.

a. Sunt instanțele din Polonia competente să dispună indisponibilizarea activelor?

b. Sunt instanțele din Polonia competente să judece pe fondul cauzei?

5. Presupuneți că, în urma unor proceduri îndelungate, Info și Auditor ajung la o înțelegere. Aceștia încheie o tranzacție ce îmbracă forma unui înscris autentic executoriu, încheiat în fața unui notar public din Germania. În cuprinsul actului, Info este de-acord să achite suma de 10.000 de Euro către Auditor. Cu toate acestea, Info refuză plata respectivei sume.

a. Ar putea fi pusă în executare tranzacția în Polonia, în temeiul Regulamentului Bruxelles I (reformare)? Descrieți procedura pe care ar trebui să o urmeze Auditor.

b. Ar putea fi pusă în executare tranzacția în temeiul Regulamentului privind Titlul Executoriu European? Descrieți procedura pe care ar trebui să o urmeze Auditor.

Exercițiu

Găsiți formularele relevante pentru punerea în executare a unui înscris autentic, a unei tranzacții judiciare sau a unei hotărâri judecătorești prin intermediul procedurii prevăzute de Regulamentul Bruxelles I (reformare) sau prin intermediul Regulamentului privind Titlul Executoriu European, pe portalul e-justice.

Sfaturi metodologice

Obiective de formare:

- Familiarizarea participanților cu domeniul de aplicare al regulamentelor
- Explicarea obiectivelor și sublinierea regulilor principale din regulamente
- Clarificarea modului de funcționare a diferitelor reguli de jurisdicție
- Explicarea multiplelor posibilități de circulație a deciziilor
- Acomodarea participanților cu aplicarea instrumentelor Europene
- Familiarizarea participanților cu unele decizii relevante din jurisprudența UE.

În cadrul seminarelor naționale, ar fi util ca participanților să li se indice publicații relevante în limba națională, precum și jurisprudență relevantă.

Metodologie

În orice litigiu cu o componentă transfrontalieră, pot fi aplicați următorii pași pentru identificarea prevederilor aplicabile:

Pasul 1: Identificarea domeniului de drept aplicabil.

Pasul 2: Stabilirea elementului de drept internațional privat aplicabil.

Pasul 3: Identificarea surselor legale europene și internaționale relevante.

Pasul 4: Verificarea domeniului de aplicare material, teritorial și temporal al respectivelor instrumente europene și internaționale. Când mai mult de un instrument este aplicabil, verificarea relațiilor dintre acestea.

Pasul 5: Identificarea prevederilor legale aplicabile.

Atunci când nu există instrumente UE, internaționale, multilaterale sau bilaterale aplicabile într-un caz transfrontalier, se va avea în vedere dreptul internațional privat al statului respectiv.

Soluția propusă

1. Punerea în executare a hotărârii emise de instanța germană ar trebui să se întemeieze pe Regulamentul Bruxelles I (reformare) sau pe Regulamentul privind crearea unui Titlu Executoriu European?

Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate a stabilit o nouă procedură transfrontalieră de punere în executare.

Scopul acestui Regulament este acela de a promova libera circulație a hotărârilor, prin stabilirea unor standarde minime (Articolul 1). Titlul Executoriu European reprezintă o procedură simplă care poate fi folosită în cazul unor creanțe transfrontaliere necontestate. Este important ca executarea hotărârii să poată avea loc fără a fi necesare alte proceduri intermediare în statul membru de executare înainte de recunoaștere și executare.

Titlul Executoriu European nu exclude aplicarea Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența și recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială („Regulamentul Bruxelles I (reformare)”). Prin urmare, cele două instrumente co-există. Principiul Titlului Executoriu European este acela al recunoașterii reciproce a hotărârilor (și a înscrisurilor autentice) între Statele Membre. Judecătorul care a pronunțat o hotărâre judecătorească într-o țară, o certifică ca fiind Titlu Executoriu European, și aceasta devine executorie în spațiul UE.

Următoarele cerințe trebuie să fie îndeplinite:

Regulamentul privind Titlul Executoriu European se aplică, asemenea Regulamentului Bruxelles I (reformare) – în cauze civile și comerciale (Articolul 2), noțiuni care au un înțeles autonom. Regulamentul privind constituirea unui Titlu Executoriu European nu se aplică chestiunilor de domeniul fiscal, vamal sau administrativ, nici răspunderea statului pentru acte sau omisiuni comise în exercitarea autorității publice.

Regulamentul se aplică numai creanțelor necontestate (a se vedea mai jos explicațiile suplimentare).

Pentru a îndeplini cerințele de certificare ca titlu executoriu European, decizia trebuie să îndeplinească mai multe condiții cumulative, conform Articolului 6:

- Hotărârea (hotărârea judecătorească, tranzacția judiciară sau actul autentic) trebuie să fie executorie în statul membru de origine;
- Hotărârea să nu fie incompatibilă cu dispozițiile în materie de competență prevăzute de Regulamentul Bruxelles I (reformare);
- Procedura trebuie să îndeplinească niște standarde minime prevăzute la Capitolul III.

Însăși noțiunea de ”creanță necontestată” este dificil de înțeles. O definiție a noțiunii este dată de Articolul 3 Secțiunea I a Regulamentului. De exemplu, o creanță trebuie considerată necontestată dacă debitorul a fost recunoscut-o în mod expres sau nu i s-a opus niciodată.

O creanță se consideră necontestată:

- în cazul în care debitorul a recunoscut-o în mod expres acceptând-o sau recurgând la o tranzacție care a fost aprobată de o instanță judecătorească sau încheiată în fața unei instanțe judecătorești în cursul unei proceduri judiciare; sau
- în cazul în care debitorul nu i s-a opus niciodată, în conformitate cu normele de procedură ale statului membru de origine, în cursul procedurii judiciare; sau
- în cazul în care debitorul nu s-a prezentat sau nu a fost reprezentat în cadrul unei ședințe de judecată privind această creanță după ce a contestat-o inițial în cursul procedurii judiciare, cu condiția ca atitudinea sa să fie asimilabilă unei recunoașteri tacite a creanței sau a faptelor invocate de creditor în temeiul legislației statului membru de origine; sau
- în cazul în care debitorul a recunoscut-o în mod expres într-un act autentic.

În situația noastră, hotărârea judecătorească a fost pronunțată în lipsă, adică cererea nu a fost contestată. Este irelevant faptul că Info a contestat creanța anterior demarării procesului.

Potrivit considerentului nr. 12, ” Este necesară stabilirea standardelor minime pe care trebuie să le îndeplinească procedura în urma căreia se pronunță hotărârea, pentru a garanta că debitorul este informat, în timp util și astfel încât să își poată pregăti apărarea, cu privire la acțiunea în justiție introdusă împotriva sa, cu privire la condițiile participării sale active procedură pentru a contesta creanța în cauză și cu privire la consecințele neparticipării.”

În cazul nostru, adresa menționată în acest document a fost greșită și Info nu a primit niciodată respectivul document. Prin urmare, hotărârea judecătorească pronunțată în lipsă nu poate fi certificată drept Titlu Executoriu European.

Notă: Chiar dacă s-ar dori punerea în executare a cheltuielilor de judecată prevăzute în hotărârea germană, Regulamentul privind Titlul Executoriu European nu ar fi aplicabil. CJUE a statuat că Art. 4(1) și Art. 7 din Regulament trebuie interpretate în sensul că o decizie executorie privind cuantumul cheltuielilor de judecată, cuprinsă într-o hotărâre care nu privește o creanță necontestată, nu poate fi certificată ca titlu executoriu european. (CJUE, 14 decembrie 2017, C-66/17, Chudas). Prin urmare, calea Titlului Executoriu European nu este disponibilă pentru Info.

Regulamentul Bruxelles I (reformare) permite recunoașterea și punerea în executare a oricărei hotărâri judecătorești. Domeniul de aplicare al Regulamentului prevede ca hotărârea să fie pronunțată într-o cauză civilă sau comercială (Articolul 1), iar procedurile să fi început înainte de 10 ianuarie 2015 (Articolul 66). Nu sunt relevante domiciliul sau naționalitatea părților.

Articolul 2a și Articolul 32 din Regulamentul Bruxelles I (reformare) prevăd o amplă definiție a noțiunii de ”hotărâre”, aceasta cuprinzând ”orice hotărâre pronunțată de o instanță dintr-un stat membru, indiferent de denumirea acesteia, inclusiv un decret, un ordin, o ordonanță sau un mandat

de executare, precum și o decizie privind stabilirea de către un grefier al instanței a cheltuielilor de judecată”.

Prin urmare, punere în executare a hotărârii germane va putea fi făcută în temeiul dispozițiilor Regulamentului Bruxelles I (reformare).

Notă: Distincția dintre procedura prevăzută în Regulamentul privind Titlul Executoriu European și Regulamentul Bruxelles I (reformare) a fost foarte importantă atunci când încă era în vigoare procedura de exequatur, adică atunci când Regulamentul 44/2001 (Bruxelles I) încă era în vigoare. Acum, când procedura de exequatur a fost abrogată, importanța distincției este mult mai mică. Cu toate acestea, o diferență rămasă este aceea că există mai multe motive pentru a refuza executarea în țara vizată în cadrul Regulamentului Bruxelles I (reformare) (*a se vedea infra, Q2*).

2. Care procedură ar trebui să fie urmată pentru:

a) punerea în executare a hotărârii în Polonia?

Articolul 36 din Regulamentul Bruxelles I (reformare) prevede faptul că hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru se recunosc în celelalte state membre fără a fi necesară vreo procedură specială. Principiul recunoașterii automate (*ipso iure*) reprezintă una dintre pietrele de temelie ale procedurii civile Europene.

O hotărâre pronunțată într-un stat membru care este executorie în statul membru respectiv este executorie în celelalte state membre fără a fi necesară o hotărâre de încuviințare a executării (Articolul 39). Aceasta înseamnă că Regulamentul Bruxelles I (reformare) a eliminat procedura de exequatur care a fost menținută în versiunea anterioară a textului.

Prin urmare, Auditor nu va urma nicio procedură specială în Polonia. Compania germană poate apela la autoritățile locale însărcinate cu executarea hotărârilor și va urma procedurile poloneze de punere în executare a hotărârii.

Cu toate acestea, Auditor trebuie să dovedească existența și caracterul executoriu al hotărârii obținute în Germania. (Articolul 42).

Pentru a ușura executarea, a fost elaborat un formular tipizat. Potrivit Articolului 42 și 53, reclamantul va furniza certificatul eliberat de instanța de origine, care atestă că hotărârea este executorie și care conține un rezumat al hotărârii, precum și, dacă este cazul, informații relevante cu privire la cheltuielile de judecată recuperabile și la calcularea dobânzii.

Acest certificat, având un conținut foarte exact, este prevăzut în Anexa I a Regulamentului.

În concluzie, pentru a obține executarea în Polonia, Auditor trebuie să solicite acest certificat în Germania.

b) refuzul executării hotărârii în Polonia?

Partea împotriva căreia se solicită executarea poate iniția procedura în statul solicitat (Articolul 46). Prin urmare, în această situație, Info poate solicita în fața instanțelor Poloneze ca executarea

hotărârii Germane să fie refuzată. Cererea de refuz al executării trebuie depusă la instanța pe care statul membru în cauză a comunicat-o Comisiei în conformitate cu articolul 75 litera (a) ca instanță la care urmează să fie depusă cererea (a se vedea exercițiile, infra).

Exerciții:

a. Găsiți, utilizând portalul e-Justice, formularul care trebuie obținut în țara de origine.

Regulamentul UE nr. 1215/2012 conține două formulare: un certificat privind hotărârile judecătorești și un certificat vizând actele autentice sau tranzacțiile judiciare.

Formularele pot fi găsite aici:

https://e-justice.europa.eu/content_judgments_in_civil_and_commercial_matters_forms-273-en.do

În speța noastră, certificatul care trebuie obținut vizează o hotărâre judecătorească și poate fi găsit aici:

https://e-justice.europa.eu/dynForms.do?1557141740784&introMemberState=1&introTaxonomy=273&form4BC=jcm&subform4BC=dynform_br_a¤tPage=dynform_br_a_1&selectedFormPage=dynform_br_a_1_action&redirectPath=/jsp/dynforms/br/dynform_br_a_1_tile.jsp

b) Găsiți, utilizând portalul e-Justice, instanța competentă să se pronunțe asupra refuzului executării în țara dvs.

Informații despre instanțele disponibile din Europa pot fi găsite pe site-ul e-justice al UE: https://e-justice.europa.eu/content_brussels_i_regulation_recast-350-en.do.

Faceți click pe steagul național pentru a obține lista completă a instanțelor disponibile.

De exemplu, în Varșovia, instanța competentă este [“Sąd Okręgowy w Warszawie”](#).

3. Dacă Info dorește să împiedice executarea hotărârii în Polonia, discutați argumentele invocate.

Motivele de refuz al recunoașterii și executării hotărârii sunt definite într-o manieră strictă în cuprinsul Articolelor 45 și 46. Așa cum statuează Articolul 45:

” La cererea oricărei părți interesate, se refuză recunoașterea unei hotărâri:

(a) dacă recunoașterea este vădit contrară ordinii publice (ordre public) a statului membru solicitat;

(b) în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în lipsă, dacă actul de sesizare a instanței sau un act echivalent nu a fost notificat sau comunicat pârâtului în timp util și într-o manieră care să îi permită

acestui să își pregătească apărarea, cu excepția cazului în care pârâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă;

(c) dacă hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată între aceleași părți în statul membru solicitat;

(d) hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat terț între aceleași părți într-o acțiune având același obiect și aceeași cauză, cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru a fi recunoscută în statul membru solicitat; sau

(e) Dacă hotărârea contravine:

(i) capitolului II secțiunile 3, 4 sau 5, în măsura în care pârâtul era deținătorul poliței de asigurare, asiguratul, beneficiarul contractului de asigurare, partea vătămată, consumatorul sau angajatul; sau

(ii) Capitolului II Secțiunea 6.”

Prin urmare, motivele de refuz al recunoașterii pot fi grupate în trei mari categorii:

- Ordine publică (a și b);
- Contrarietate de hotărâri (c și d);
- Verificarea competenței instanței de origine.

Ordinea publică este o excepție tradițională în dreptul internațional privat, prin care instanța nu va aplica normele sau actele care contravin principiilor morale fundamentale sau aduc atingere altor interese publice superioare. În contextul recunoașterii și executării hotărârilor, aceasta permite instanței din Statul solicitat să refuze recunoașterea și executarea hotărârilor dintr-un alt Stat Membru.

Este important să înțelegem că acest concept al ordinii publice este unul extrem de restrictiv. Conceptul restrictiv nu acoperă toate normele interne de ordine publică, ci doar principiile fundamentale și valorile de la care nu se poate deroga. Refuzul recunoașterii sau al executării se bazează numai pe identificarea unui principiu fundamental care ar fi încălcat în statul de executare (effet atenué).

Contrarietatea hotărârilor se referă la situația în care mai multe hotărâri au fost pronunțate în State diferite. În această situație, două hotărâri nu pot fi puse în executare în mod simultan, astfel că trebuie aleasă una dintre ele. Regulamentul favorizează hotărârea forului sau, în cazul în care hotărârile contrare sunt pronunțate în două state străine, prima hotărâre pronunțată. Prin urmare, cealaltă hotărâre nu poate fi executată.

În fine, competența instanței de origine poate fi verificată în câteva situații excepționale (în principal: protecția părții defavorizate și competența exclusivă) de către instanța din statul solicitat,

pentru a refuza recunoașterea sau executarea hotărârii, dacă regulile de competență menționate nu au fost aplicate.

În situația dată, nu există hotărâri contradictorii, iar litigiul nu face parte din cazurile rare când instanța solicitată trebuie să verifice competența instanței de origine.

Singurul motiv pentru refuzul executării ar putea fi o excepție de ordine publică. Această noțiune este definită în legislația națională, întrucât Art. 45 alin. 1 lit. a) se referă la ”ordinea publică (ordre public) a statului membru solicitat.” Totuși, rezultă în mod clar din jurisprudență faptul că acest concept trebuie înțeles într-un mod strict. Conform CJUE, excepția bazată pe ordinea publică ”trebuie să opereze în cazuri excepționale” (CJUE, 4 februarie 1988, Hoffmann, 145/86). Așadar, excepția bazată pe ordinea publică este strict controlată de către CJUE, iar pragul este foarte sus. Din acest motiv, argumentele invocate de către Info au o foarte mică șansă de succes. Argumentele invocate de către Info vizează atât aspectele substanțiale, cât și pe cele procedurale ale ordinii publice și trebuie analizate în mod distinct.

a) Are vreo influență asupra executării faptul că documentul de inițiere a procedurii nu a fost transmis?

Art. 45 alin. 1 lit. b) statuează faptul că recunoașterea și executarea pot fi refuzate ”în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în lipsă, dacă actul de sesizare a instanței sau un act echivalent nu a fost notificat sau comunicat pârâtului în timp util și într-o manieră care să îi permită acestuia să își pregătească apărarea, cu excepția cazului în care pârâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă”;

Info ar putea susține că drepturile sale au fost încălcate deoarece nu a primit citația într-un mod corespunzător și prin urmare, nu și-au putut pregăti apărarea. Totuși, condițiile prevăzute de Art. 45 secțiunea 1 lit. b) sunt stricte și în mod particular, ultima parte a propoziției trebuie interpretată în sensul în care dacă pârâtul a avut posibilitatea de a ataca hotărârea în țara de origine, dar nu a făcut asta, executorialitatea trebuie garantată (CJUE, 16 iulie 2015, Diageo Brands, C-681/13), chiar dacă hotărârea nu a fost comunicată în mod corect. (CJUE, 14 decembrie 2006, C-283/05, ASML).

Pârâtul care nu a formulat cale de atac împotriva hotărârii în statul membru de origine pierde posibilitatea de a mai invoca ulterior motive pentru a se opune recunoașterii. În situația de față, hotărârea a fost comunicată în mod corespunzător și Info nu a formulat apel împotriva acesteia. Prin urmare, Info nu poate susține că nu cunoștea hotărârea. Astfel, instanțele poloneze trebuie să respingă cererea de opoziție la executare a hotărârii germane, întemeiată pe aceste motive.

b) Are vreo influență asupra executării argumentul conform căruia instanța a fost părținitoare în favoarea reclamantului?

În ciuda limbajului restrâns al articolului 45 Secțiunea 1 lit. b), CJUE a statuat că orice încălcare a drepturilor fundamentale de procedură ale părții poate duce la refuzul recunoașterii și executării (CJUE, 28 martie 2000, Krombach, C-7/98).

Curtea a reținut faptul că ”Nu se poate recurge la clauza privind ordinea publică prevăzută la articolul 27 punctul 1 din Convenție decât în ipoteza în care recunoașterea sau executarea hotărârii judecătorești pronunțate într-un alt stat contractant ar contraveni într-un mod inacceptabil ordinii juridice a statului solicitat, astfel încât ar aduce atingere unui principiu fundamental. Pentru a respecta interdicția referitoare la revizuirea pe fond a hotărârii străine, atingerea ar trebui să constituie o încălcare evidentă a unei norme de drept considerat esențial în ordinea juridică a statului solicitat sau a unui drept recunoscut ca fiind fundamental în ordinea juridică respectivă.” (CJUE, Krombach, ibid).

Practic, în cauza Krombach și cauzele care au urmat, CJUE a importat jurisprudența referitoare la art. 6 din CEDO, și acum la art. 47 din Carta Europeană (CJUE, 25 mai 2016, C-559/14, Meroni) și a aplicat-o excepției politicii publice. În esență, așadar, invocând excepția ordinii publice, Info trebuie să dovedească faptul că i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, în accepțiunea art. 6 CEDO.

În situația dată, argumentul are șanse minime de reușită, întrucât simpla susținere că judecătorul nu a fost imparțial nu este suficient, în lipsa unor alte dovezi în acest sens. Prin urmare, instanța din Polonia ar trebui să respingă cererea de opoziție la executare a hotărârii germane, întemeiată pe aceste motive.

c) Are vreo influență asupra executării susținerea încălcării dreptului European?

O posibilă (chiar majoră) încălcare a dreptului național sau european nu este suficientă în contextul excepției bazată pe ordinea publică. Această soluție a fost statuată de către CJUE în cauza Renault (CJUE, 11 mai 2000, Renault, C-38/98), care a susținut că:

”Recurgerea la clauza privind ordinea publică (...) poate fi făcută numai în cazul în care recunoașterea sau executarea hotărârii pronunțate într-un alt Stat Contractant ar fi în contradicție într-un grad inacceptabil cu ordinea juridică a statului în care se solicită executarea, în măsura în care încalcă un principiu fundamental. Pentru ca interdicția oricărei revizuirii a hotărârii străine să fie respectată, încălcarea ar trebui să constituie o încălcare vădită a unei reguli de drept considerate esențiale în ordinea juridică a statului în care se solicită executarea sau a unui drept recunoscut ca fiind fundamental în cadrul ordinii juridice respective” (nr. 30) și, prin urmare, ”instanța statului în care se solicită executarea nu poate, fără a submina scopul Convenției, să refuze recunoașterea unei decizii emise de un alt stat contractant numai pe motivul aprecierii că legislația națională sau comunitară a fost aplicată greșit în decizia respectivă ”(nr. 33).

În situația dată, faptul că s-ar putea susține că dreptul european a fost încălcat este irelevant în contextul excepției de ordine publică. Această soluție a fost reafirmată recent de către CJUE (CJUE, 16 iulie 2015, Diego Brands, C-681/13).

Prin urmare, este puțin probabil ca Info să poată invoca aspectul substanțial al excepției ordinii publice și astfel instanța din Polonia ar trebui să respingă cererea de refuz al executării hotărârii germane, întemeiată pe aceste motive.

Ca o concluzie generală, se pare că Info nu poate invoca argumente convingătoare pentru a se opune executării. Acțiunea sa ar trebui respinsă, iar hotărârea germană ar trebui pusă în executare.

4. Presupuneti că în timpul desfășurării procedurilor în Germania, Auditor a formulat o cerere în Varșovia pentru a obține indisponibilizarea temporară a activelor lui Info din Polonia.

a) Sunt instanțele din Polonia competente să dispună indisponibilizarea activelor?

Pe lângă regulile de competență prevăzute de Articolul 4-26, Regulamentul Bruxelles I (reformare) prevede și reguli de competență pentru măsuri provizorii, inclusiv măsuri de conservare. Acestea permit reclamantului să solicite aplicarea unor astfel de măsuri în fața unei instanțe, chiar dacă o altă instanță este competentă să judece fondul cauzei.

Măsurile provizorii și de conservare sunt măsuri care în mod normal urmăresc protejarea anumitor drepturi și menținerea unei anumite stări de fapt, astfel încât părțile să aibă șansa să-și susțină pretențiile pe fondul cauzei. În esență, aceste măsuri sunt menite să fie temporare. De asemenea, acestea sunt de o importanță deosebită în domeniul litigiilor internaționale, sunt prevăzute de Articolul 35 din Regulament și au dus la numeroase cauze importante ale CJUE.

Articolul 35 prevede următoarele: ”Măsurile provizorii și de conservare prevăzute de legislația unui stat membru pot fi solicitate instanțelor statului membru în cauză chiar dacă o instanță dintr-un alt stat membru are competența să judece cauza pe fond”. Cu alte cuvinte, Articolul 35 prevede un temei specific de competență bazat pe necesitatea de a obține măsuri provizorii și de conservare, iar acestea vor fi cele prevăzute în dreptul național. În același sens, standardul probațiunii și normele de procedură vor fi cele prevăzute de legislația națională.

Totuși, măsurile urmărite trebuie să fie cuprinse în definiția europeană dată de CJUE în cauza Reichert, anume: ”măsuri care, în domeniile incluse în domeniul de aplicare a Convenției, sunt menite să conserve o stare de fapt sau o situație juridică, astfel încât să protejeze drepturile a căror recunoaștere este solicitată într-o altă parte decât în fața instanței competente să judece fondul cauzei”.

În plus, trebuie să existe o legătură între măsurile urmărite și instanța sesizată. Astfel cum Curtea de Justiție a statuat în faimoasa cauză Van Uden:

”Acordarea măsurilor provizorii sau de conservare (...) este condiționată, între altele, de existența unui factor real de legătură între obiectul măsurilor solicitate și competența teritorială a statului contractant al instanței sesizate” (CJUE, 17 noiembrie 1988, C-391/95, Van Uden, parag. 48).

În situația dată, Info dorește indisponibilizarea bunurilor lui Auditor în Polonia. Prin urmare, cele două condiții impuse de CJUE par să fie întrunite. Indisponibilizarea bunurilor întrunește cerințele impuse de definiția dată în cauza Reichert, iar dacă aceasta se face în Polonia, condiția unei legături reale impuse de cauza Van Uden este de asemenea respectată. Prin urmare, dacă Info întrunește

cerințele legislației poloneze, ar putea obține măsuri provizorii și de conservare din partea unei instanțe Poloneze.

Notă: Este general acceptat faptul că măsurile provizorii și de conservare produc efecte numai în țara în care acestea au fost luate. Astfel cum a statuat Curtea în cauza *Denilauler*: ”condițiile impuse de Titlul III al Convenției pentru recunoașterea și executarea hotărârilor nu sunt îndeplinite cazul măsurilor provizorii sau de protecție care sunt dispuse sau autorizate de o instanță fără ca partea împotriva căreia sunt îndreptate să fi fost citată să se prezinte și care sunt destinate aplicării fără notificarea prealabilă a acelei părți. Rezultă că acest tip de hotărâre nu este acoperit de procedura de executare simplificată prevăzută de Titlul III al Convenției ”(CJUE, 21 mai 1980, 125/79, nr. 17, *Denilauler*).

Mai mult decât atât, este subînțeles faptul că ”legătura reală” la care face referire cauza Van Uden implică aceea că instanța are competența de a se pronunța numai dacă executarea este posibilă în același stat membru. Acestea este motivul pentru care hotărârile în materia măsurilor provizorii și de conservare nu se bucură de regimul liberei circulații al hotărârilor. Acestea nu circulă. Prin urmare, o instanță nu poate emite un certificat de executare dacă are doar competența de a se pronunța în privința măsurilor provizorii.

b) Sunt instanțele din Polonia competente să judece pe fondul cauzei?

Temeiurile de competență prevăzute în Articolul 35 nu permit instanței sesizate să primească argumente pe fondul cauzei. Pentru a se putea pronunța pe fond, instanțele poloneze ar trebui să găsească un temei de competență în cadrul Regulamentului. În speța dată, instanțele poloneze nu au competența de a judeca pe fondul cauzei. Nu numai că instanța poloneză a fost a doua instanță sesizată (și prin urmare, este supusă suspendării procedurii în temeiul *lis pendens*) dar există și o alegere a competenței în favoarea instanței din Hamburg, excluzând astfel competența oricărei alte instanțe dintr-un alt Stat Membru.

Prin urmare, în această situație, instanțele din Polonia pot pronunța o măsură provizorie, dar nu au competența de a judeca pe fondul cauzei.

Notă: Așa cum s-a statuat în cauza Van Uden, este irelevant dacă a fost sau nu sesizată instanța care are competența să judece fondul cauzei.

CJUE a statuat (Articolul 24 din Convenția de la Bruxelles, care este acum Articolul 35 din Regulamentul Bruxelles I reformare):

”Prin urmare, trebuie concluzionat că, în cazul în care, la fel ca în acțiunea principală, obiectul unei cereri de măsuri provizorii se referă la o chestiune care intră în domeniul de aplicare <i>ratione materiae</i> al Convenției, Convenția este aplicabilă și Articolul 24 al acesteia poate conferi competență instanței care a judecat acea cerere chiar și atunci când procedurile au fost deja sau

pot fi începute pe fondul cauzei și chiar și atunci când acele proceduri urmează să fie desfășurate în fața arbitrilor ”(subliniere adăugată).

5. Presupuneți că, în urma unor proceduri îndelungate, Info și Auditor ajung la o înțelegere. Aceștia încheie o tranzacție ce îmbracă forma unui act autentic executoriu, încheiat în fața unui notar public din Germania. În cuprinsul actului, Info este de-acord să achite suma de 10.000 de Euro către Auditor. Cu toate acestea, Info refuză plata respectivei sume.

Atât Regulamentul Bruxelles I (reformare), cât și Regulamentul privind Titlul Executoriu European, prevăd punerea în executare a actelor autentice. Cele două proceduri nu sunt identice, dar sunt apropiate. În situația de față, cele două proceduri par să ducă la un rezultat identic: punerea în executare a unui act autentic.

a) Ar putea fi pusă în executare tranzacția în Polonia, în temeiul Regulamentului Bruxelles I (reformare)? Descrieți procedura pe care ar trebui să o urmeze Auditor.

Regulamentul prevede executarea actelor autentice, precum și a hotărârilor judecătorești în Articolul 58, care prevede că ”Actele autentice care sunt executorii în statul membru de origine sunt executate în celelalte state membre fără a fi necesară o hotărâre de încuviințare a executării. Executarea actului autentic poate fi refuzată numai dacă este vădit contrară ordinii publice (ordre public) a statului membru solicitat.”

Condițiile și exigențele procedurale sunt la fel, iar Articolul 58 trimite la aplicarea normelor privind executarea hotărârilor judecătorești. Așadar, partea care dorește executarea trebuie să completeze un formular specific, prevăzut în Anexa III a Regulamentului, stabilind autenticitatea și executorialitatea respectivului act.

Acest formular trebuie completat în statul de origine. După aceea, va fi pus în executare în statul solicitat, urmând procedurile și normele de drept locale.

În concluzie, actul autentic poate fi pus în executare cu ușurință în Polonia.

b) Ar putea fi pusă în executare tranzacția în temeiul Regulamentului privind Titlul Executoriu European? Descrieți procedura pe care ar trebui să o urmeze Auditor.

Așa cum s-a văzut deja, acest Titlu care a fost introdus prin Regulamentul CE nr. 805/2004 din 21 aprilie 2004 prevede o procedură specială în statul de origine, prin care creditorul unei creanțe necontestate asupra unui debitor poate solicita emiterea unei decizii (Titlul Executoriu European) care permite executarea imediată în statul de recunoaștere. Acest titlu reprezintă un traseu eficient al executării europene, mai ales întrucât Titlul Executoriu European este greu de contestat (a se vedea Art. 10 din Regulament). Prin chiar natura sa, acesta este limitat la creanțele necontestate. În speța dată, creanța intră în această categorie, întrucât este o situația în care ”debitorul a consimțit în mod expres printr-un act autentic”, așa cum prevede Art. 3 Secțiunea 1 d).

Creditorul trebuie să solicite certificatul reprezentând Titlul Executoriu European, în forma descrisă de Anexa III a Regulamentului, prin care se certifică autenticitatea și puterea executorie a actului. Acest formular trebuie completat în statul de origine. După aceea, va fi supus executării în statul de destinație, urmând procedura și nomele de drept locale. Prin urmare, tranzacția ar putea fi pusă în executare cu ușurință în Polonia prin intermediul procedurii privind Titlul Executoriu European.

Exercițiu

Găsiți formularele relevante pentru punerea în executare a unui înscris autentic, a unei tranzacții judiciare sau a unei hotărâri judecătorești prin intermediul procedurii prevăzute de Regulamentul Bruxelles I (reformare) sau prin intermediul Regulamentului privind Titlul Executoriu European, pe portalul e-Justice.

Deși cerințele pentru punerea în executare la nivel european sunt foarte asemănătoare, totuși trebuie făcută o distincție între acestea, în funcție de măsurile care urmează a fi puse în executare. Prin urmare, părțile au la dispoziție mai multe formulare.

Regulamentul privind Titlul Executoriu European prevede trei formulare diferite (hotărâre, tranzacție judiciară, act autentic) disponibile aici:

https://e-justice.europa.eu/content_european_enforcement_order_forms-270-en.do?clang=en

Regulamentul Bruxelles I (reformare) prevede doar două formulare diferite (hotărâre, înscrisuri autentice și tranzacții judiciare), care pot fi regăsite aici:

https://e-justice.europa.eu/content_judgments_in_civil_and_commercial_matters_forms-273-en.do?clang=en